

R E G É L Ő.

PESTEN Vasárnap December 22^{kén} 1833.

Megjelen társával együtt hetenkint kétszer Vasárnap és Csötörtökön. Fél-évi díjja helyben 3 ft 12 xr boritéktalanul; postán 4 ft pengőben. Buda-pestiek évnegyedenkint-is válthatnak példányt boritéktalanul 1 ft 36 xr-jával.

A' folyóírásnak egyes száma 24 xr; egyes kép 12 xr. p. p.

I. TÖRTÉNET ÉS ELBESZÉLLÉS.

A' lovagművészek. *(Folytatás.)*

A' gróf ismét szobájába ment. Nem sokára a' közös ebédre csenditének, és Falkenberg szokott helyén ült; de a' mellette álló négy szék csak üresen maradt, Ritterék nem jelentek-meg. Békételenül és aggódva hagyá ott az asztalt Fridrik, 's kalapja után nyult a' nélkül, hogy maga tudná, mitevő lesz. Giasindát az idegen nagy városban felkeresni nevetséges gondolat, szobájában maradni lehetetlenség volt. Hirtelen meggondolá tehát magát, 's elhajítván kalapját íráshoz fogott. Az öreg Ritternek irt, bepecsétlé levelét, 's átadá inasának azon meghagyással, hogy az ajtó előtt állván egy lépést se távozzék onnan, míg a' levelkét magának Ritternek át nem adta. Most ismét kalapját ragadá, 's a' városba rohant, mellyet még nem is látott, noha benne hat hétig lakott. Ugy tetszett neki, mintha valamely tündér-kastélyban lett volna, 's annak falain kívül az egész nagy világ ismeretlen maradt előtte. Hogy a' kábitó gondolattól megmenekedjék, utszáról utzára ment a' nélkül, hogy utjára nézett volna. Setét lön, 's ő nem tudta, hol vagyon. „Az arany sasba!“ kiálta bérkocsisának, 's ez az arany sasba vágatott.

„Megjöttek Ritterék?“ kérdé szinte lélekzet nélkül a' készséges pinczést, ki mindegyik kezében egy egy gyertyával lépett elejébe, 's az iszonyodástól elmeredve kelle hallania, hogy ók Pietro által minden podgyászaikat elvitették, 's minthogy többé vissza nem jönnek, költség-számolást csináltak, 's amaz mindent ki is fizetett.

„De Istenem! hova lehettek hát?” kiálta szinte szédülve a gróf.

„Sokfélét hallani! — mond vállát vonítva a pinczés. — A dolog nem áll legjobban. Valamelly álnévről beszélnek, már az pedig itt nagyon tilos; de még politikai alkudozásokról is hallani. A rendőrök nyomra akadtak, a vadat üzőbe vevék, 's most a szegény familia nyakra főre sietett a várost odahagyni, még pedig szabad levelének látomáztatása nélkül. Ugy mondják, hogy a hamburgi kapun mentek-ki.”

„Posta lovakat! — kiálta Fridrik — ime, vegye szabadleveletem, és látomáztassa. Fertály óra mulva kocsiban kell lennem. Te meg Jancsi szaladj 's pakolj!”

„Nehéz leszen gróf ur! a levelet illy későn látomáztatni; de mindent elfogok követni, hogy megkapjam. Szabad kérdezni, milly tájra utasítsam a levelet?”

„Hova akarod, az egész világra — ki a hamburgi kapun.”
„Tehát Hamburgba?”

„Igen, igen Hamburgba! hova akarod, csak hamar!”

A pinczés fejét csóválta, 's eltávozott. — Fél óra mulva azután Fridrik setét éjben a hamburgi kapu felé vágatott, 's hasonló vala egy hidegleléshez, ki phantasiájában elillanva posta-kocsit vön, hogy agyának képzeményeit a nagy világban felkeresse.

Két hónappal e történet után az altonai Mercur és hamburgi Correspondent (hirlapok) jelenték, hogy a gazdag gróf Falkenberg Fridrik meghalt, 's maga után igen nagy jószágot hagyott. Apja volt ez Fridrikünknek.

Sokáig nem hallottak valamit a fiatal Fridrikről barátjai 's rokonai; mig végre egy utazótól érték, hogy Hamburgban veszedelmes betegségben fekszik, melly huzamós volt, 's ahhoz apja halálának hallása is igen sokat tön. Végtére meggyógyulván hazájába indult, 's rokonaitól szívesen fogadtaték. De a huzamós forró hideglelés, mellyben Hamburgban olly sokáig feküdt, ugy látszott, egészen elfeledteté vele betegségének okát, 's barátjai se sejdíthetnek felőle semmit is. Igaz, hogy Giasinda 's az öreg Ritter felőli emlékezete nem halt-ki egészen kebléből; mert ezt feltenni hogy is lehetne: de azon emlék csak

elszaggatott volt, 's előtte mint valamely csuda-szép-ségű és még is borzasztó álomnak árnyék-képe húzódott-el ködfátyolában.

Fridrik utazásainak legnagyobb része felett napló könyvet vitt, melly ugyan csak töredékes 's futólag irt észrevételeket foglalt magában, de még is e' volt, mi által utazásainak legnagyobb részét elméjébe vissza hívhatta. Mihelyt tökéletesen helyre állott, és szokott élénksége 's derűtsége vissza tért, sokszor előhozá naplóját, mulattatta barátjait a' sok vidor kalandokkal, mellyeken utazásában keresztül esett. — Leginkább talált kedvet benne Staaf, egy bátor, merész huszártiszt, Fridriknek unoka bátyja; csak a' tudós, 's gondolkodó Hellmann, ki barátjának távulléte óta professor és több tudós társaságok tagja lett, kérdezőskedett mindig a' szilárdabb tapasztalás és az után, milly gyümölcsöt szerzett magának Fridrik a' sok egyetemekben, mellyeket meglátogatott.

„Hát vallyon Berlinben mit csináltál? hiszen tovább voltál ott egy hónapnál is — kérdé egykor Hellmann, 's kivevé kezéből az uti könyvet. — Lássuk mit jegyzettél-fel az ottani egyetemekről 's a' hires tanítókról.“

„Majd roszat mondok valamennyi egyetemidnek 's tudósaidnak — felele Fridrik; — ha akartam volna, bizony meg is nézhettem volna őket, 's most még is egy hajszálnyival se volnék tudósabb mint az előtt.“

Két esztendeje mult már, hogy Fridrik otthon volt. Éppen szent János napját előző este vala. E' napon hazájában nagy népinnep tartatik a' várostól több mint mértföldre fekvő szép tölgyesben, nem messze egy, a' korábbi időkben csudálatos, forrástól. Ezen erdőben, melly különben a' néptől királyi vadaskertnek is neveztetik, egy igen kellemes sikságon minden féle sátorok vannak felütve, más részről deszka bódék, mellyekben ritkaságokat 's mesterségeket lehetett látni. Az ut, melly a' fővárosból ide vezet, gyalogokkal, lovaglókkal és számtalan kocsikkal van ekkor ellepve. E' kocsik közt, mellyek sűrű porfellegekbe burkolva a' vadaskertnek tartának, egy kis, keskeny kaszkosi (stajer-kosci) is találkozék, melly két kis paraszt lótól vonatva, 's fürgencz, nyulánk paraszt-suhancztól hajtat-

va olly sebesen haladt-el, mintha pályát futna, 's valamennyi egyéb kocsikat maga után hagyván alig leheté látni a' ben ülőket; csak az ostor-durrogást, 's három erős férjfiak szavát lehetett kivenni, kik a' porfellegből egy vidám éneket danoltak.

Még nem volt vége az éneknek, 's már a' kis kocsi egy szép zöld helyen megállott a' vadas kertben. Könnyű szökéssel már egyik a' társaságból lent állott. Egy fiatal, sudár férjfiú lekapá szőke fejről a' szalmakalapot, 's a' port törle-le arczáról, mellyen egészség, 's pajkos életöröm mosolygott. A' szőke Titus fejű senki egyéb nem volt mint Fridrik, ki derült, 's erőltetlen valója, 's az illőségnek gyakori áthágása végett csak a' bohós Falkenbergnek nevezteték.

„Tele kapám számat porral — monda ő — 's ha olyan vagyok mint ti, legott felléphetnék valamelly nagy érdemű publikum előtt mint Pierrot, 's már nem kellene magamat belisztezeni. — De ime vigan barátim! itt mindjárt valódi bohóczot láthatunk.“

Éppen trombita szó harsogott-le egyik legközelebbi bódéről, 's ez előtt magosabb deszkázaton egy bohócz állván közönséges fehér vászon öltözetében, és czukor süveg formájú kalapjában, a' publikumot bekiáltozá. „Vigan, vigan uraim — veté utánna — pontban hat 'rakor kezdjük.“

„Halljátok? — mond társaihoz Fridrik — kötéljárók, lovagnművészek! menjünk, nézzük-meg, ámbár sokat ugy sem érhet.“

„Ugyan azon szemfényvesztők ezek, kiket iskolai évünkben itt láttunk, ha nem csalódom“ viszonzá Hellmann a' kocsiból kilépvén, és zsebéből egy tiszta összetett kendőt vonván-ki, hogy vele magát leporozza; de fukarságból ismét zsebébe tévé a' nélkül, hogy szétbontotta volna. Hasonlóképpen teve kesztyűjével, mellyeket gondosan ujjairól lehuzott, 's kezeivel iparkodott a' már kissé agg divatú fekete frakk 's nadrágról a' port letisztítani.

Harmadik társokon ragyogó huszár-formaruha csillogott elő a' porfátyol alól. Arcza fiatalságot 's bátor vitézi tekintetet mutatott. Pödrött bajusza, 's kecske-szakála színté katonát festének. Ez Staal kapitány volt.

„Mit mondasz Hellmann — kezdé most Fridrik — ugyan azon kötéljárók lennének ezek, azzal a' csuda-szépségű kis gyermekkel a' létrán, kiket még iskolai évkünkben láttunk? Nem, az lehetetlen! Hiszen azokat nem hívták Brandtnak; hogy-is hívták őket?“

„Arra már bizony nem emlékezem — felele Hellmann — de az még igen is jut eszembe, hogy a' kis gyermekeken sokszor sajnálkoztam, 's azon te ugy elbámulál, hogy velek csaknem elmentél volna.“

„Tehát az első szerelmed Falkenberg! — monda Staal. No, no! a' szerelmet én is ismerem, 's azért nem kell csu-folódnom. Egész egyéb szigorú életünknek alig van olly tiszta, és szép érzeménye, mint az, mellyet illy gyermeki szerelmeskedésinkben tapasztalunk.“

A' gróf csudálatosakat érzett. A' lajtorján egykor állott csuda-szépségű gyermek emlékezete egész ifiúságának életével ismét tisztán lépett-fel lelke elejébe, 's ugy lát-szott, mintha e' kép amaz álmaival 's hideglelési phantasiájival össze olvadna, a' miknek berlini tartozkodását még mindig tartotta.

„Ugyan azon bohóc volt ez? — monda Fridrik mintegy álmodozva — ő, ki olly rettentő bravót kiáltott? — Nem, nem! hiszen én azt csak álmodtam. Félre most az álmokkal, ma vigan legyünk. — Hány óra lehet? — kérdé 's a' magáét sebesen kivoná. — Két fertály hatra; tehát még csak fél óra mulva; — mert oda elmegyünk mindnyájan. Addig üljünk-le valamellyik sátorba, jó lesz a' port egy pohár rhajnaival leöblögetni.“

Majd nem sokára egy kis asztalkánál üle a' három barát, 's előttük bor és sütemény állának. Ugy esett, hogy éppen egyedül voltak, 's vissza emlékeztek gyermek-koraikra.

„Emlékezel még ama reggelre Hellmann! — kérdé Fridrik — midőn te zsidó grammatikáddal vesződve szived ártatlanságában ott ülél, 's én neked ezt elfütyölém: „örülj az életnek,“

„Arra bizony kell emlékeznem — nevette Hellmann — hiszen a' conrector azon véleményben, hogy én fütyöltem, mint szélvész rohant reám. De emlékezem arról is, hogy te nekem a' megbotoztatásért elég kárpotlást adál.“

„Ugy! a' parókával! — viszonzá Fridrik — de hidd-el, hogy inkább ön mulatásomért, és kedvemért, mint ment-ségedért tettem, hogy gyertyámmal, mellyet elejébe kellett tartanom, midőn a' stilust corrigálta, a' tornyos parókát meggyújtottam.“

„Az igaz; ehhez hasonló iskola alig volt — megjegyze Staal — mi gonoszabbak voltunk egy csoport zsvány külön-czöknél. Valóban meg nem foghatom, hogy azon iskolából csak egy becsületes ember is válhatott.“

„S midőn borozni valánk — szólla közbe Staal — és senki Hellmannon kívül köztünk józan nem volt; vagy midőn a' tanító elől elszökvén a' hársfák tetejéről alkudozánk vele a' korbács - csapások felett; vagy midőn hógolyóinkkal becsületes embereknek az iskola előtti utat járatlanná tettük, vagy vásár idejekor estve a' paraszt-lovak homlokaira foltokat vagy csillagokat festettünk, 's a' parasztok azután egymást jól elverték.“

De most a' bohóc ismét trombitáját harsogotatá. „Fizess Hellmann! — kiálta Fridrik, — én előre futok, 's biléteket szerzek, hogy jó helyet kaphassunk.“

Fridrik egy ugrással sátoron kívül volt, Staal és Hellmann darab ideig még ülve maradtak, részvétellel beszélgetének és nem aggodalom nélkül a' közös barátról, kí minden vidorsága mellett is utolsó utazása óta egészen megváltozott. Vidorsága és szilajkodásai nem mindig látszottak helyen lenni; ugy tetszett, mintha csak azok erőlködésből származtak volna, hogy ábrándozásait vele elfeledtessék, elhajtsák. Most újra harmadszor harsogott a' trombita, 's ők is besiettek a' néző színre, hogy barátjokat felkeressék. Ott ült ez nyugtalanul az első padon, 's a' szakadozott karpitot (Gardine) vizsgálá. Egy pár inas szaladozott fel-alá, 's a' készüléteket felrakák. Ruházatjok szegénységet árult-el, valamint a' rosz ékzetű színhely is arra mutatott. *(Folyt. köv.)*

II. JELES MONDÁS.

Gyáva 's Bölcs.

A' gyáva rettegve néz a' gyászhalomokra,

A' bölcs örömszomjial tekint-le azokra,

'S jobb élet felé sohajt;

Midőn a' göröngyök tompa hangot szülve

Verdesik az urnát, szent hévbe merülve

Csak illy kikötőt ohait.

Bárán y.

Keservek. Arany rakásokra is hullanak könnyek záporai, és a borostyán koszorúk 's drága arany koronák alatt is fészket vernek a' megemésztő fájdalmak. **C z ö v e k.**

Élet-szabályok. Az erkölcsnek ott hallgatni nem szabad, hol például tétetik. — Kivánsz valakit egészen kiismerni, tanuld-ki alattomban mindenek előtt: ismeri-e az Istent. — Ki az igazságot el nem szívelheti, maga igazságtalan. — Kerüld a' szenteskedőt, valamint a' csufolódót is: egyik olly csalárd és veszedelmes, mint a' másik. **C. Katalin.**

Aphorismák arab nyelvből. Mikor farkasról beszélsz, tarts botot kezvedben.

A' bölcs ember haragja jobb a' gyáva barátságánál.

Szendár.

III. K Ö L T É S Z E T.

Búcsu-vét ligetemtől, ősszel.

Zengének-e már madaraid eleget,	Bájnýugalom ülne szemem fedelén,
Hogy csendesen állasz o néma liget? Mert jőne leányka gyakorta felém,	
Eldalltad-e immár	'S dal kelne kis ajkán,
Est-'s hajnali dallod?	Tán bús dal is, emlényt
'S melly gyenge kehelytár	Ormomra szakasztván,
Nem leng-e virágod?	'S könnyezne koránként:
Nem suttog-e el	Milly lágy szunyadat
Lombjaidon enyelgve az esti lebel?	Birná ugyanekkor osztolt poromat!
Haldoklasz o szép liget, ékeidet	De hasztalan! elhunynom itt szememet
Sárgítva lerázza a' dér-lehelet;	Nem jó hideg álom, a' melly betemet!
De méla nyugalmad	Gyors szárnyon előlem
Kedves kebelemnek,	Nagy messze röpül el,
Mert szenderülést ad	'S itt ébren epednem
Gond-dulta fejemnek,	Kell tűz kebelemmel,
'S így szárnyra ha kel	Mert innen elint
Képzelmem, örömteli tárgyat ölel.	Zord végzetem, isszonyu kénye szerint.

Lengj hüs lebel a' bokor ága felett	Hüs gyenge szelek lakozása Iegyen
'S fedd sárga levéllel e' hó kebelet.	Kedves ligetem! kies, ernyeiden!
Ah bár szemeimre	Minden szelid estve
Itt ülne nagy álom,	Bús fülmilepárnak
Hogy hült tetemimre	Zengjen-le keserve;
Elérne halálom;	'S a' karcsu leánynak
Itt jól tudom én	Ez sugja meg azt:
Bájnýugalom ülne szemem fedelén.	Hogy rabja is így zokog égre panaszt.

Borkúti.

IV. VILÁGI TELEGRAF.

Asszonykérők. Midőn legközelebb a' lengyel menekvők (Flüchtlinge) utolsó csapatja porosz országból hajóra akart szállni északi Amerikába indulván, néhány leányok jelentették magokat a' Bischofsberg melletti külvároshól, hol mint tudva van a' Lengyelek kaszárnyázva voltak, hogy nekik is szabadna Amerikába a' Lengye-

lekkel elmenni, a' mi nekik meg is engedtetett, hanem azon feltétellel, hogy előbb azon férjfiakkal, kiket vőlegényeiknek vallottak, megesküdjenek. Mind a' két rész szívesen reá állott erre, 's az esketés a' danzigi kápolnában véghez is ment.

Csónak-verseny. Az Angolyok megunták a' ló-verseny-zést! Minap Londonban csónak-verseny adatott; de a' pályázók egyedül csak asszonyok voltak. Evezővel a' kezökben keményen törekvének a' kitűzött díj nyertesei lenni, mi a' Themse partján álló nézőket 's hajósokat kedvesen mulattatá. Ezen dámáknak egyike rendkívüli izom-erőt (Muskelkraft) fejté-ki, midőn versenytársai előtt mintegy repülve érte-el a' célzt, 's a' nézők által szünni nem akaró tapssal fogadtatott. Az asszonyságnak valódi athletai tekintete van, 's reménylik, hogy nem sokára ökölviadalra is fog kedve jönni.

V. KÜLÖNFÉLE.

Az északamerikai mértékletesség társasága mindig nagyobb befolyást nyer a' nyilvános életbe, sőt már az ország törvényhozó testére is kihatott. Albanyban a' városi tanács megparancsolá, hogy a' jövő évben már senkinek se szabad szesz italokkal kereskednie. New-Yorkban a' rendőség azon parancsolatot kapá, hogy mindenkit, ki az utzán ittason találta, befogjon, 's ha 5 dollár-büntetést nem fizethet, 5 napig fogva tartassék. — Svéd országban is befolyást talált ezen társaság. Sok sikertelen próbálatok után valahára véghez vihették, hogy Stockholmban egy ujságot alapítsanak e' czim alatt: „a' mértékletesség hírnöke,“ mellynek első lapjai már meg is jelentek; sőt a' társaság egyik gyűlésében a' korona-örökös is pártfogóul ajánlotta magát.

A' pénz megvesztegeti az embert! A' kiküldöttség tudósítása, melly a' liverpool-i major-választás megvizsgálására ült össze, ismét uj tanúját adja annak, mennyit tesz a' pénz az emberek közt. Látni az említett tudósításból, hogy az 1827-iki major-választás alkalmával a' 6 schillingen kezdett megvesztegetés egészen 20 font sterlingre nevedett, 's az 1830-ki parlament-választásnál nem kevesebb mint 2,661 polgár vesztegetteték-meg pénzzel, 's hogy ezen megvesztegetett személyeknek egész mostanig szabad szavazásuk van, 's a' protocollumokba is be vannak iktatva. — Hát ez csak Britanniában történik? Ha egy bizonyos országban a' tisztujításoknál üzött vesztegetés pénzmennyiségét össze számlálnók, milly iszonyú summa kerekednék belőle!

S z á m r e j t v é n y.

Egy paraszt 100 tallérral vásárra megy, 's e' pénzen tehenet, sertést, 's juhot akar venni, és pedig mind össze 100 darabot. Ha egy tehén 10, egy sertés 3, egy pár juh 1 talléron kel, hányat kell mindenikből vennie, hogy a' 100 darab kikerüljön?

L. K.

Előbbi rejtvény: Szegfűbors.

Szerkezi Róth Krepf Gábor, halpiarcz 86. szám.

Nyomt. Trattner-Károlyi urak utzája 612.